

ud imod Veien, som naturligtvis saa ligger fuldstændig inde paa hans egen Grund og holdes vedlige af ham selv alene. Der kan, forekommer det mig, anføres mange og gode Grunde for at stille Veiene lige med andre Grundeiere, saavel med Hensyn til Rettigheder, som Forpligtelser. Jeg har her holdt mig til den ene Side af Sagen, som er Veienes Forpligtelse til at tage Hegn lige med andre Grundeiere, dog vel at mærke, med den meget store Begunstigelse, at de ikke behøve at lægge Jord til, og at det kun er de Grundeiere, der forøvrigt have Hegn om deres Lodder, som kunne gøre Netten gjældende. Altsaa, denne Forpligtelse har jeg ønsket udtrykkelig bragt ind i Loven. Rettighederne for Veiene, Veicommunernes Retstilting som Grundeiere have de allerede gjort gjældende, og den behøves ikke videre at gjøres gjældende. Veicommunerne betragte sig allerede nu som Skænderhavere af disse Grundstykker, ikke alene som Færdselsmiddel, hvortil de dog aabenbart egentlig alene ere udlagte, men som Domainer, som Indtægtskilder, igjennem Afgrøden paa disse Veie. Naar Veibestyrelserne betragte deres Veiterrainer — selvfølgelig ikke selve Veibanen, thi en saa ringe Færdsel findes der vist ikke paa nogen Veie, at der er Spørgsmaal om en nyttig Anvendelse i anden Retning af selve Veibanen — men Veiens Sider og Grøfter og en Allens Brede paa den anden Side af Grøften, som deres Eiendom, og gøre Fordring paa Indtægten af dette Veiterrain igjennem Afgrøden deraf, saa forekommer det mig at være ganske i sin Orden, at man ogsaa stiller Veiterrainet under samme Forpligtelse som al anden Jord, og altsaa navnlig her stiller Veivæsenet under de samme Forpligtelser med Hensyn til Hegnsforpligtelsen som andre Grundeiere. Vil man ikke her gaae ind paa en saadan Bestemmelse, saa maa jeg for mit personlige Vedkommende, naar en Fredningslov fremkommer — hvilket sandsynligtvis ikke vil skee fra min Side; jeg antager, at en anden Minister vil forelægge Fredningsbestemmelser for Rigsdagen — insistere paa, at Veiene saa ogsaa med Hensyn til Rettigheder blive stillede anderledes end andre Jordbrugere, navnlig med Hensyn til Rettigheden

til at optage Creaturer, som fra en uindhegnet Mark vandre ind paa Veiterrainet, og da navnlig saaledes, at der vel kan blive at tillægge Veien Erstatning for den Skade, der af Creaturer tilføies den som Veie, som Færdselsbane, men at der ikke kan tillægges den nogen Erstatning for den Skade, som tilføies Afgrøden paa Veien. Et af To, enten maa man betragte Veiterrainet paa samme Maade som andre Grundstykker, eller ogsaa maa man, naar man ikke vil paalægge Veien de samme Forpligtelser, da ogsaa unddrage den de Rettigheder, som andre Grundstykker have. Derfor som jeg kunde forsone det ærede Thing, navnlig det ærede Udvalg, og fremfor Alt det ærede Udvalgs Ledere med den af mig foreslaaede Bestemmelse i § 11 for den Pris, at jeg modtog en Tilføining eller rettere en Undtagelse fra Netten til at fordre Hegn imod Veien, en Undtagelse af den Art, som den ærede Landsthingsmand her ligeoverfor (S. Jacobsen) nævnte, saa skulde jeg ansee det for at være meget heldigt. Denne Veienes Forpligtelse til ikke at bryde Hegn, uden at skaffe nyt Hegn tilstede, er jo iøvrigt anerkjendt i vor Lovgivning. Den bestaaer med Hensyn til de vigtigste af alle Veie, Fjernveiene; de ere ligefrem forpligtede til, hvor de bryde gjennem en hegnet Lod, at sætte Hegn mod den. Den bestaaer ligeledes, hvor nye Veie anlægges; hvor der ved nye Veie brydes Hegn, der bliver enten ligefrem Hegn sat, eller ogsaa kan den tilstødende Grundeier fordre Erstatning gjennem Taxation for den Ufred, som tilføies ham ved Veien. Veienes Hegnspligt har endvidere været erkjendt i selve Frd. af 1794, idet det udtrykkelig siger, at Landveisgrøfter af en vis Brede skulde betragtes som lovligt Hegn. Der har man altsaa ogsaa paalagt Veiene hele Hegnsbyrden; man har bygget de nye Landveie saaledes, at de i Henhold til Forordningen 1794 ere hegnede med lovligt Hegn paa hele deres Strækning imod Naboer. Nu erkjender man, at disse Hegn, tørre Landveisgrøfter, ikke mere kunne ansees som lovligt Hegn; men jeg synes da, at den naturlige Følge deraf maatte være, ikke at man for Fremtiden fritager Veiene for Hegnspligten, men